

Brodzka-Bestry, Maria

Festiwal Teatralny i seminarium w Nieborowie : dwa najważniejsze wydarzenia programu edukacyjnego "Bernardo Bellotto - ambasador kultury"

Kronika Zamkowa 1-2/49-50, 251-254

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Maria Brodzka-Bestry

**FESTIWAL TEATRALNY I SEMINARIUM W NIEBOROWIE
- DWA NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA PROGRAMU
EDUKACYJNEGO BERNARDO BELLOTTO
- AMBASADOR KULTURY**

W roku szkolnym 2004/2005 w ramach programu *Bernardo Bellotto* pracowaliśmy wraz ze szkołami i domami kultury nad tematem teatru XVIII-wiecznego¹. Odbyły się wykłady, warsztaty muzyczne i kostiumologiczne, w których uczestniczyli nauczyciele i uczniowie. Warsztaty teatralne, prowadzone przeważnie w Muzeum Teatralnym pod kierunkiem Patryka Kenckiego, miały za cel poznanie podręcznika aktorstwa Wojciecha Bogusławskiego. Podsumowaniem wspólnej pracy był Festiwal Teatralny w dniu 5 czerwca 2005 r. W Sali Koncertowej poszczególne szkoły i domy kultury przedstawiły swoje spektakle: *Bajki* Ignacego Krasickiego, *Sen nocy letniej* Szekspira, *Świętoszka* Moliera i *Matżeństwo z kalendarza* Franciszka Bohomolca. Te dwie ostatnie sztuki były grane w Teatrze Narodowym w czasach stanisławowskich, a festiwal był wkładem Zamku w obchody 240-lecia polskiej sceny narodowej. Większość kół teatralnych wystawiła fragmenty *Komedii wytwornych i śmiesznych dziwaczek* Moliera w tłumaczeniu Franciszki Urszuli Radziwiłłowej lub Jana Ludwika Platera. Utwór ten został zasugerowany jako temat ćwiczeń na warsztatach teatralnych i do pracy w szkołach. Nad całością festiwalu czuwał Patryk Kencki, który wraz z Katarzyną Pawełą wygłaszał słowo wiążące poszczególne części. Oboje wystąpili w pięknych kostiumach wypożyczonych z Teatru Polskiego. Recytowane teksty, gesty, stroje i makijaż przeniosły nas w epokę Canaletta. Dzieci i młodzież

grały w strojach przez siebie zaprojektowanych i wykonanych, a uczennice Studium Technik Teatralnych ucharakteryzowały aktorów.

Dodatkowo w Sali Rady podziwialiśmy prace uczniów, m.in. skrzynię wykonaną na warsztatach snycerskich czy tkaniny - efekt warsztatów w Zakopanem. W Sali Wielkiej na wstępie zobaczyliśmy tańce francuskie, a na końcu polskie: poloneza w XVIII-wiecznych kostiumach i tańce ludowe w wykonaniu szkoły podstawowej z Kałuszyna i zagranicznego gościa - szkoły polskiej z Wilna.

W dniach 6-8 października 2005 r. w Muzeum w Nieborowie i Arkadii odbyło się seminarium dla nauczycieli i muzealników - uczestników programu². Miało ono za cel omówienie pracy w naszym programie, zwłaszcza podsumowanie ostatniego roku, pokazanie podobnych programów, a przede wszystkim wykrystalizowanie planów na czas najbliższy. Wśród uczestników znaleźli się liderzy programu ze szkół Warszawy, Kazunia Polskiego, Komornik, Czerniewic, Milanówka, Podkowy Leśnej, Tomaszowa Maz., Dzierżkówka, Kałuszyna, Serocka, Żelechlinka, Horyńca, Zakopanego, z 3 domów kultury z Kutna, Ozorkowa, Krakowa, z 3 muzeów - Drukarstwa Warszawskiego, Łazienek Królewskich, Zamku Królewskiego, oraz 7 dyrektorów szkół i inspektor z Kazunia.

Część seminarium przeznaczona była na prezentacje. Program *Bellotto* przedstawiła Maria Brodzka-Bestry, a prze-

1. Scena z Komedii wytwornych i śmiesznych dziwaczek Moliera w tłumaczeniu Franciszki Urszuli Radziwiłłowej, Festiwal Teatralny programu Bernardo Bellotto - ambasador kultury, 5 czerwca 2005, Zamek Królewski w Warszawie. Fot. M. Brodzka-Bestry

bieg pracy w tym programie przykładowej szkoły, gimnazjum w Czerniewicach - Renata Jakubczyk. Wykład Wojciecha Kowalczyka (MDK w Kutnie) był dobrą ilustracją uzupełniającą wystąpienie Krystyny Stańczak-Pałygi (Ministerstwo Edukacji i Sportu) nt. programu *Janko Muzykant*.

Seminarium miało taką formułę, że uczestnicy mogli wziąć czynny udział w warsztatach - wczuć się w role uczniów i poznać pewne metody pracy przydatne w szkole. Dyrektorom szkół i nauczycielom dopiero zaczynającym pracę w programie zajęcia te dały wyobrażenie o naszych dotychczasowych działaniach i zachęcały do udziału. Były więc i warsztaty teatralne Katarzyny Pa-

weli (Akademia Teatralna), i warsztaty muzyczne Katarzyny Jakóbczak-Drażek (Akademia Muzyczna w Warszawie) według systemu Carla Orffa, które były „rozgrzewką” dla uczestników przed nauką kontredansa poprowadzonego przez Romanę Agnel w Sali Białej. Seminarium zakończyły warsztaty ewaluacyjne Justyny Ratajczak i Anny Radiukiewicz.

Podczas tych ostatnich zajęć wszyscy uczestnicy seminarium ponownie analizowali cele, które powinni osiągnąć w programie. Pracowali w trzech grupach nad następującymi tematami: 1. Motywowanie uczniów do edukacji 0 dziedzictwie. 2. Doskonalenie wiedzy 1 umiejętności w zakresie programu. 3. Wykorzystanie dorobku uczestników

programu do promocji dziedzictwa we własnym środowisku. Ad 1: zaproponowano następujące środki i cele pośrednie: poznanie, zaakceptowanie oferty i zadeklarowanie uczestnictwa, uświadomienie potrzeb kulturalnych i współdziału w dziedzictwie, określenie wartości dziedzictwa. Ad 2: wiedza interdyscyplinarna o epoce, świadomość ogromu i bogactwa dziedzictwa kulturalnego, znajomość postaci Bernarda Belletta, wykorzystanie ekspertów, zbiorów muzealnych, poznanie strojów, tańców, etykiety, języków, Warszawy w XVIII w. Ad 3: zastosowanie metody „starszy brat, młodsza siostra”, prezentacja programu w szkole, dni bez zajęć dydaktycznych w szkole - zorganizowanie wspólnej imprezy czy turnieju wiedzy o tematyce powiązanej z naszym programem.

Najważniejszą częścią seminarium była wspólna praca nad programem podczas dyskusji po wykładach, wieczornych warsztatów w bibliotece nieborowskiej i ewaluacyjnych oraz podczas spotkań mniej formalnych, w przerwach pomiędzy zajęciami. Spotkanie nt. ogólnopolskiego konkursu na programy *Janko Muzykant*, dotyczące wyrównywania szans edukacyjnych i kulturowych młodzieży ze środowisk wiejskich, pokazało nauczycielom, że można tworzyć własne programy i występować z wnioskami o granty np. do MENiS. W taki sposób pracują już niektóre domy kultury - tworzą programy i zdobywają na nie środki. MDK w Kutnie odnosi sukcesy na polu aktywizacji szkół w małych miejscowościach, gdzie są osiedla popegeerowskie. Wykorzystując zainteresowanie młodzieży tańcem i muzyką, prowadzi zajęcia w tym zakresie, aby zachęcić do poznawania dziedzictwa lokalnego i narodowego.

Wszyscy partnerzy programu *Bellotto* chcieli kontynuować szeroko pojęty wątek teatralny. Obejmuje on też muzykę ludową, która była obecna w XVIII-wiecznym teatrze, a którą interesują się

niektóre szkoły i domy kultury. Nauczyciele będą też pracować w szkołach, zwłaszcza że dla niektórych duży problem stanowi dojazd - brak autokarów i pieniędzy na ich wynajem. Mogą jednak liczyć na konsultacje specjalistów zaangażowanych w program i warsztaty w Zamku.

Postanowiliśmy rozwinąć wątek plastyczny, niedostatecznie wyodrębniony w zeszłym roku szkolnym. Mają temu służyć warsztaty *Malować jak Canaletto*. Ważne jest poznanie zasady działania *camery obscura* oraz techniki przenoszenia widoku za pomocą kratki na papier.

Oprowadzenie po wnętrzach pałacu w Nieborowie przez uczennice gimnazjum nr 2 w Dzierżgówku ubrane w stroje łowickie oraz wcześniejsze doświadczenia związane z oprowadzaniem przez uczniów po Sali Canaletta zainspirowały nas do zaproszenia szkół na kolejne warsztaty w Zamku: z dykcji i zajęcia przygotowujące do oprowadzania po Sali Canaletta - równoległe do warsztatów muzycznych i malarskich.

Każda instytucja zaangażowana w program powinna szukać dla siebie bliskiego partnera i tworzyć pary, np. muzeum - szkoła (np. Gimnazjum w Wesołej - Muzeum Łazienki Królewskiej, MDK w Kutnie - Muzeum Regionalne w Kutnie, Gimnazjum w Dzierżgówku - Muzeum w Nieborowie i Arkadii) czy dom kultury - szkoła (np. MDK Kutno - szkoła w Mieczysławowie) oraz szukać ciekawych zabytków w okolicy, którymi młodzież mogłaby się zająć i je zaadaptować, jak zrobił to Zespół Szkół nr 56 (klasztor Kapucynów, miejsce pochówku Bellotta) i gimnazjum w Dzierżgówku (Dom Arcykapłana w Arkadii).

Nasza wspólna impreza, łącząca wszystkie wątki i podsumowująca pracę w roku szkolnym 2005/2006, będzie imprezą plenerową w ogrodach zamkowych, nawiązującą do *fêtegalante*. Zainspirował nas do tego pokaz tańców dworskich na tarasie pałacu nieborow-

skiego w wykonaniu zespołu Ardenite Sole. Oprócz tańców w historycznych kostiumach z XVIII w., przedstawień teatralnych, planujemy zorganizowane zabawy w chowanego i ciuciubabkę, wzorując się na takich zabawach dworskich z XVIII w. odbywających się w parkach. Ponadto w ogrodzie rysownicy i malarze mogą pracować według dawnych metod, a na wystawie prac pla-

stycznych oprócz wedyut mogą się znaleźć obrazy przedstawiające eleganckie towarzystwo w stylu Watteau. Przewidziane zadania pozwolą rozwinąć artystyczne zdolności uczniów i będą służyły integracji uczniów z różnych szkół i w różnym wieku. W atrakcyjnej formie pozwolą na zdobywanie wiedzy o epoce, dotyczącej wielu dziedzin - historii sztuki, muzyki, języka polskiego.

PRZYPISY

¹ Informacje o tym programie zob. B. Grosfeld, *Szkoły i muzea w stronę Europy. Edukacja o dziedzictwie w Zamku Królewskim w Warszawie*, „Kronika Zamkowa” nr 1-2/2004. Więcej informacji i zdjęć ze wspólnych imprez organizowanych w ramach programu można zobaczyć na

stronie internetowej Zamku: <http://www.zamek-krolewski.com.pl>

² Sfinansowane przez Ministerstwo Edukacji (pobył uczestników), Zamek Królewski (warsztaty muzyczne) i Ministerstwo Kultury (ewaluacja).